

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Postbus 21012
3001 AA Rotterdam

Telefoon 088 5445 100
E-mail: informatie@mrdh.nl
Internet: www.mrdh.nl

KvK nummer: 62288024
Bankrekeningnummer
NL96 BNGH 0285 1651 43

contactpersoon
Marc Rosier

e-mail
info@mrdh.nl

telefoonnummer
06-24176546

uw kenmerk

ons kenmerk
101413

projectnummer

aantal bijlage(n)
-

Aan colleges en raden van de 21 gemeenten

Verzonden per e-mail: aan de griffie van de 21 gemeenten

Datum

21 april 2023

Onderwerp

Onder EMBARGO tot vrijdag 21 april 15.00 uur: borging toekomstbestendig OV

Geachte colleges,

Het openbaar vervoer is essentieel in onze samenleving. Het maakt op een unieke manier verbinding tussen mensen. Van wonen naar werk, van huis naar familie en vrienden. Naar de studie, het park of het strand: de metro, de bus en de tram zijn belangrijk in ons mobiliteitssysteem. Na jaren van groei, is het OV de afgelopen jaren onder druk is komen te staan. De coronacrisis, oorlog in Oekraïne en de energiecrisis, ze trekken (nog altijd) een wissel op het openbaar vervoer. Er zijn nog altijd minder reizigers in het openbaar vervoer waardoor er ook minder inkomsten zijn voor de vervoerbedrijven. Wat hier staat geldt voor alle openbaar vervoerbedrijven. Deze brief richt zich specifiek op de situatie van de RET. Uit de vooruitblik 2023 in de jaarrekening 2022 van de RET blijkt dat in 2023 en verder de financiële situatie van de RET niet stabiel is.

Financiële situatie RET

Als vervoerder heeft de RET, net als veel andere vervoersbedrijven, te maken met hoge en stijgende kosten. Na de coronacrisis is bovendien het aantal reizigers (nog) niet op het niveau van daarvoor. Met als gevolg dat er minder inkomsten zijn. RET heeft eind 2022 aangegeven voor een urgente financiële meerjarenopgave te staan die opgelost moet worden, zodat RET passend openbaar vervoer kan blijven leveren voor de inwoners van onze metropoolregio.

Het vervoersbedrijf heeft aangegeven dat, ondanks de financiële steunmaatregelen van Rijk en de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en de maatregelen die RET reeds heeft getroffen, de volgende factoren leidden tot het ontstaan van tekorten:

1. Sterk gestegen (energie)prijzen

RET geeft aan dat de stijging van energieprijzen in 2022 heeft geresulteerd in een energierekening die verdrievoudigd is in 2023. Tram en metro rijden volledig elektrisch, bus grotendeels.

2. Achterblijvend aantal reizigers

Er zijn nog altijd minder reizigers die het openbaar vervoer nemen dan in de tijd voor de coronacrisis. Op dit moment liggen de reizigersaantallen van RET op circa 90% ten opzichte van 2019, het jaar vóór de coronacrisis uitbrak. Dit betekent automatisch ook minder inkomsten.

3. Uitblijvende groei van de opbrengsten

Voor de coronacrisis werd er een reizigersgroei in het openbaar vervoer voorzien van 2 á 3 % per jaar met als gevolg meer reizigersopbrengsten. Als gevolg van Corona doet de reizigersgroei zich al een aantal jaar niet voor waardoor de door RET verwachte reizigersopbrengsten niet worden gehaald. In de concessie is afgesproken dat de subsidie voor RET vanwege de eerder voorziene stijging van reizigersinkomsten, jaarlijks afneemt. Die middelen zou de MRDH dan kunnen benutten om de voorziene reizigersgroei van het openbaar vervoer te faciliteren door extra beheer, onderhoud en areaaluitbreiding. De praktijk is echter dat de MRDH deze middelen sinds de coronacrisis inzet als onderdeel van een met het Rijk overeengekomen transitieprogramma om de continuïteit van het openbaar vervoer te waarborgen.

4. Personeelstekort

Door een hoog ziekteverzuim in combinatie met de leeftijdsopbouw van haar personeelsbestand, maakt de RET additionele kosten voor externe inhuur en overwerkbetalingen. RET loopt daarnaast inkomsten mis door uitval van haar aanbod.

Aanpak financiële situatie RET en toekomstperspectief OV

In reactie op bovengenoemde financiële uitdagingen hebben de gemeente Rotterdam en de MRDH, als respectievelijk grootaandeelhouder en aandeelhouder en de MRDH ook als opdrachtgever van het openbaar vervoer, RET gevraagd om de eigen financiële situatie nauwgezet in beeld te brengen. Verdere verdieping van (de kennis over) de financiële situatie van RET is nodig en daarom hebben de gemeente Rotterdam en de MRDH vanuit hun rol als aandeelhouder opdracht gegeven voor een onafhankelijk expertadvies. Daarnaast is RET gevraagd om met voorstellen te komen hoe, op de korte en langere termijn, kwalitatief goed en kostenefficiënt openbaar vervoer kan worden geboden waarmee wordt bijgedragen aan de maatschappelijke opgaven in onze regio (zoals verstedelijking, verduurzaming en de klimaatopgave, kansen voor mensen) op basis van een sluitende begroting voor 2023 en verder. Het openbaar vervoer moet onze regio bereikbaar houden in een periode van toenemende verstedelijking, kansen genereren voor mensen en de transitie naar een duurzamer samenleving mogelijk maken.

Proces om tot een oplossing te komen

RET, gemeente Rotterdam en MRDH zijn, ieder vanuit eigen rollen en verantwoordelijkheden, gezamenlijk aan het onderzoeken welke oplossingen er zijn die een goede toekomst van het openbaar vervoer in het Rotterdamse deel van de regio op de korte en langere termijn zeker stelt. Om tot besluitvorming te komen is het belangrijk om ambtenaren, raadsleden en bestuurders van heldere en relevante informatie te voorzien. Afgelopen periode is dat op verschillende manieren gedaan. Daar gaan we mee door. Zo zullen we tijdens de volgende bijeenkomsten aandacht besteden aan dit onderwerp:

- 19 april: Adviescommissie geheime bespreking – informierend
- 20 april: Bestuurlijk overleg Rotterdam, RET & MRDH – voorbereidend
- 10 mei: Bestuurscommissie (geheime) bespreking – informierend
- 16 mei: Bestuurlijk overleg Rotterdam, RET & MRDH – voorbereidend
- 7 juni: Bestuurscommissie (geheime) bespreking – informierend
- 15/19 juni: Adviescommissie extra bespreking – adviserend (onder voorbehoud)
- 21 juni: Bestuurscommissie extra bespreking – besluitvormend (onder voorbehoud)

Tot slot

De financiële opgave van RET is groot. Tegelijkertijd zijn RET, de gemeente Rotterdam en de MRDH zich er van bewust dat er een oplossing moet komen. Daar spannen alle drie de partijen zich, ieder vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid, dan ook voor in. De Bestuurscommissie Vervoersautoriteit beoordeelt in juni de voorstellen van de RET, vanuit de rol van opdrachtgever van het OV, en zet daarbij het belang van kwalitatief goed en kostenefficiënt OV dat bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven voorop. Op basis van de voorstellen neemt de Bestuurscommissie een beslissing over mogelijke aanpassingen in de concessie en/of over financiële afspraken.

Zoals aan het begin van deze brief is benoemd: alle vervoerbedrijven in Nederland hebben een forse financiële uitdaging. RET staat daar dus niet alleen in. Ook de andere vervoerbedrijven in de metropoolregio, HTM en EBS, kennen financiële uitdagingen door onder meer de naweeën van de coronacrisis en de stijging van de energieprijzen. De komende periode zullen ook voor het openbaar vervoer in de andere delen van onze regio voorstellen worden uitgewerkt.

We adviseren u deze brief te delen met uw gemeenteraad zodat ook zij goed geïnformeerd zijn.

Namens de bestuurscommissie Vervoersautoriteit van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag,

Portefeuillehouder OV-exploitatie
J. Keus

Portefeuillehouder middelen
P. Varekamp